

БИБЛИОТЕКА
Прозна путовања

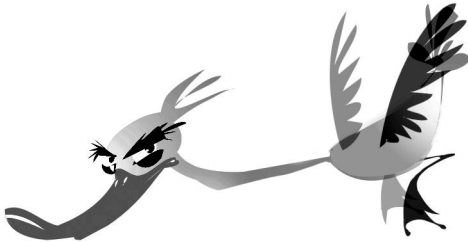
Наслов оригинала
Michael Lawrence
The Poltergoose

© Michael Lawrence
© за српски језик ОДИСЕЈА

Мајкл Лоренс

ПОВАМПИРЕНА ГУСКА

Превео
Петар Капуран

ОДИСЕЈА
Београд, 2010.

ПРВО ПОГЛАВЉЕ

Слушајте, хајде да не губимо време. Најбоље да одмах пређемо на ствар. Ово је прича о мртвој гуски. О мртвој гуски која се повампирила и прогони ме. Лудо? Него шта. Али, шта да вам кажем? Догодило се. И то се догодило мени, Зврлету Мраку. Сведоци су ми моји другари Пера Таванџија и Анђела Мента.

Помислили бисте да је то чудна комбинација – два дечака и девојчица. Али се Пера, Анђела и ја знамо још откад смо били испупчења која су развлачила одећу наших мајки. Најбољи другари, то смо ми, ортаџи, пријатељи до последњег даха. Називамо себе Три мускетара*, иако је једно од нас женско. „Један за све и сви за ручак”, тако увек кажемо. Немам појма због чега.

Вероватно се не питате зашто ме зову Зврле, али ћу вам ипак рећи. То је због тога што се много врпољим, копрџам, вртим. Одувек сам то радио. То врпољење зна да ме обузме у било ком тренутку и ја ту не могу ништа. Златни маторџи су мислили да нешто није у реду с мојим живџима. Али није то, моји живџи су у одличном стању, само воле да мало поигравају. Ја сам вероватно једино дете у чију собу можете да уђете усред ноћи и затекнете га како у сну игра ча-ча-ча. Додуше, најчешће скакућем кад сам узбуђен и нервозан или кад ме нешто

* Ликови из истоименог романа А. Диме (прим. прев.)

изнервира – као оног дана када су ми родитељи рекли да се селимо из Улице бестрагијски друм.

За све је тата крив. Да није најзад пронашао посао, још увек бисмо били у нашој старој кући и мене не би прогониле авети. Мој отац је био без посла неких пет година. Он каже да је тако било због тога што он зна колико вреди и неће да прихвати било шта. Мама каже да је то због тога што он није ни за шта.

Било како било, тата је добио посао (не питајте ме који, сувише је досадно) и да би то прославио, изашао је и купио нови половни ауто да замени четрнаестогодишњи крш који смо гурали по граду, уместо да га возимо. Нови је био само пет година стар, некакве небескоплаве боје, са сребрним деловима који су само мало звецкали и, што је било најлепше, нисмо морали да шутирамо гомилице рђе у сливник сваки пут кад затворимо врата. Осећали смо се као краљевска породица док смо се возили тим колима. (Мама је чак и личила на неког из краљевске породице, али нисмо јој то рекли, јер би онда била узнемирена данима.)

Једини проблем с новим колима је био тај што се уопште нису уклапала у околину, онако паркирана на тротоару испред прљаве терасе старе куће. Изгледа да су то и неке комшије мислиле и, кад је тата по трећи пут заменио фелне и брисаче и пребојио исписана слова „Богати нитков” мало другачијом плавом бојом, он и мама су почели да причају о новој кући која би се слагала са колима, док су још у једном комаду.

И тако су купили кућу у насељу Поточкова фарма. Кућу у којој су почели сви моји проблеми.

ДРУГО ПОГЛАВЉЕ

Насеље Поточкова фарма се тако зове јер је изграђено на месту где је некад била Поточкова фарма. Паметно, а? Сад нема ни трага фарми, ту су само светле, нове куће с полууређеним баштама, али пре, кад је ту још била фарма, Пера, Анђела и ја смо радили шашаве послове током летњег распуста – скупљали смо јаја, грабуљали крављи измет и обављали друге уобичајене фармерске послове. Фармер, господин Поточко, стари Поточић, није много плаћао и није баш волео децу, али ми смо некако волели да идемо тамо зато што је све било отворено и није било канти за ђубре ни зидова с лошим тапетама на све стране.

Али, онда је сироти, матори ђаво све упропастио. Отишао је у пензију. Продао је фарму грађевинској фирми и почели су да ничу плацеви и тржни центар. Кад смо се ми уселили, тек је половина кућа била саграђена, путеви су се тек трасирали и ништа још није било вандалски оштећено, па је све изгледало тако погрешно. Нова кућа је била палата у поређењу са старом, али ми се од почетка није свиђала. Искрено, нисам хтео да ми се свиђа. Пера и Анђела су често долазили, али није било као у стара времена кад бисмо се само прошетали кроз рупу на огради кад пожелимо да се види-

мо. Њима је наша нова кућа била кул. Завидели су ми, тако су рекли.

„Да, али није *дом*, зар не?” – рекао сам.

„Баш је то добро код ње”, рекла је Анђела.

Били смо већ скоро три недеље у кући кад су мама и тата одлучили да јој треба наденути име. Ја нисам био одушевљен. Увек смо успевали да пронађемо нашу кућу на Бестрагијском друму и без тога да је зовемо по имену. Споменуо сам им то.

„Кућа на Бестрагијском друму је била само место у коме смо живели”, рекла је мама. „Ова је другачија. Посебна је. Заслужује име.”

„Мени се свиђа број”, рекох. „Мислим да је то одличан број.”

„Шта је тако одлично у вези с бројем 23?” – упита тата.

„Не знам, једноставно... има нешто.”

„Задржаћемо и број”, рекла је мама. „Али, име ће овом месту дати идентитет. Издвојити га од других.”

„Нас двоје смо у шешир ставили по шест предлога за име”, рекао је тата. Протресао ми је пред носем свој ужасни шешир, као неки просјак. „Мислим да би требало да видимо шта ће изаћи. Да препустимо судбини да одлучи.”

„Судбини?” – повикао сам. „Судбини?! Имаш ли ти појма шта судбина може да уради људима?”

Они су се само искезили, а ја сам одједном постао веома нервозан. Тај шешир би могао да буде напуњен именима која никад не бих могао да преболим. Наслонио сам се на нешто да бих спречио колена да ми се тресу. Мислим да је то био Сталоне, наш мачак, јер ме је нешто огребло по задњици, а нисам био ја.

„Знаш шта”, рече мама, „зашто и ти не би ставио неколико имена, да буде праведно?”

Е, ово је било изненађење. „Поверили бисте мени да крстим нашу кућу?”

„Наравно”, рече мама. „Је л’ тако, Томо?”

Заслепљујућа паника се за тренутак прилепила за татино лице, али је онда удахнуо дубоко, прочистио грло и рекао: „Наравно!” – и потражио мамину руку да је мало стисне. То је често радио откад смо се преселили и ја сам почео да се трзам од тога.

„И које год име да изаберемо, користићемо га?” – упитах. „Чак и ако то буде неко по мом избору?”

„Наравно!” – насмејало се победоносно двоје срећних манијака.

„У реду, онда.” Узео сам блок и написао шест имена која су ми прва пала на памет. Зажалиће они због овога.

Савио сам папириће и убацио их у онај грозни просјачки шешир. Тата их је све промешао, а мама је рекла: „Ко ће да бира?”

„Не би требало да буде неко од нас”, рекох. „Не желимо да сами будемо криви.”

„Па, нема никог другог”, рече тата.

„Не журимо нигде. Зашто не бисмо сачекали док неко не закуца на врата? Тај може да извуче папирић.”

Неко закуца на врата.

„Погодак!” – повика тата.

Били су то Пера и Анђела. Могао сам да их убијем.

Рекли смо им за договор о имену куће и они су пристали да учествују и ја сам рекао да су сишли с ума и они су бацали новчић да утврде ко ће ми од њих двоје уништити живот. Пера је победио и злобно ме је погле-

дао док је забадао своју рукавицу без прстију у просјачки шешир.

Претпостављам да не би требало да се жалим. Ипак је име које је изашло било једно од мојих. Али, кад га је Пера прочитао, ја сам рекао: „Не, не, хајдемо поново. То је била шала.”

„Не, Зврле”, рече тата. „Договорили смо се. Које год име да извучемо из шешира, биће име куће.” Осмехнуо се мами, која му је узвратила осмех. „Онда остаје *Кремци* – договорено?”

ТРЕЋЕ ПОГЛАВЉЕ

Моји родитељи су ванземаљци. Они су са друге планете. Морају бити. Мислим, нормални људи, људска бића са планете Земље, рекла би: „Да, добра фора, мали”, и променила би тему, док сви не забораве на име куће. Али, не и они. О, не. Они су одмах изашли и платили неком да напише *Крелци* на парчету дрвета, са цвећем око имена, и онда су то зашрафили на зид поред улазних врата, тако да сви могу да показују прстом на то и да препричавају пријатељима. Дешавало се, након што је знак постављен, да неко покуша да нам прода нешто што не желимо, типа крпе за брисање прашине или религију, али кад се нађе на прагу, лепо се види да се једва суздржава да не падне на колена и набије марамицу у уста да би суздржао смех. Бламажа? Још увек излазим с ћебетом преко главе.

Осим имена, код *Крелаца* није било толико лоше колико сам у почетку мислио. Као прво, на клозетској шољи је сваки пут могла да се повуче вода. То је била значајна разлика, верујте ми. И по први пут смо имали уграђену, електричну справу за кување која не избацује све осигураче сваки пут кад се кува јаје. Имали смо исти стари, разваљен намештај, али смо барем тата и ја могли да стављамо блатњаве ноге на њега.

Најважнија соба у кући је била, наравно, моја спаваћа соба. Није била као моја стара, комфорна соба у кући на Бестрагијском друму – била је лепа, чиста, уредна, чак је и лепо мирисала, али сам то врло брзо исправио. Баш ту, у мојој новој соби, све је почело.

Прво је Рођа спао с куке. Рођа је мој горила. Имам га откад сам био мали, тата га је донео кући једног Божића. Био је пијан. Тата, не Рођа. (Рођа не пије, он је играчка.) Рођа има танке, веома дуге руке и дланове који се прилепе један за други кад се додирну. Треба га наместити тако да рукама обгрли неки предмет и онда му се шаке споје, па он виси с тог нечега. На пример, с велике пластичне куке.

Тако је Рођа висио окачен о велику пластичну куку коју сам наместио на зид, а ја сам седео на кревету сањарећи о томе да ставим жваку на столицу свом најомраженијем професору, или тако нешто, и мора да сам неодређено гледао у Рођином правцу, јер, кад су његове шаке изненада одлетеле свака на своју страну и кад је пао на под, ја сам поскочио толико да замало нисам ударио главом у плафон.

„Глупи горило!“ – повикао сам, притрчавајући му. „Замало да добијем срчку због тебе!“ Рођа ми није одговорио. Подигао сам га. „Немаш ништа да кажеш у своју одбрану, је ли?“ Пар пута сам му ударио главу у зид. „Још једном изведи тако нешто и постаћеш крпа!“

Док сам му намештао шаке да поново стоје спојено (иза леђа, да бих га казнио), зачуо се тресак. Окренуо сам се, али прекасно да бих видео шта се догодило, тако да сам само могао да нагађам. Ово је била моја претпоставка: јастук на који сам се до пре секунд наслањао,

подигао се с кревета, прелетео преко собе и закуцао се у полицу с играчкама на којој су били коњићи за љуљање.

Испричаћу вам нешто о својим коњићима за љуљање. Мама их је скупљала за мене још пре него што сам се родио. Изгледа да је увртела себи у главу да ја желим да имам све коњиће на свету. До тада сам их већ имао шездесетак и сви су стајали тамо окренути у истом правцу, као војска која отпоздравља; било их је свих величина, од сасвим малих, који могу да стану у шољицу за јаје, до великих, који морају да се држе с две руке. Неки су били направљени од пластике, неки од порцелана, неки од папир-машеа, а неки од дрвета. За сваки рођендан, сваки Божић, кад год би се нашао изговор, моја колекција се увећавала. Не само да сам увек знао да ћу добити још једног (некад и целу породицу), него сам увек и могао да видим да се ради о коњићима за љуљање и пре него што их отпакујем. Није било тешко. Папир за паковање не може да прикрије коњиће за љуљање.

„Вау, хвала, мама”, говорио сам, док би ми очи сијале од изненађења и захвалности. „Хвала, тата.”

„Не захваљуј мени”, промрмљао би тата. „Ја ти сигурно не бих поклонио још једног проклетог коња за љуљање.”

Управо на ту животну колекцију нежељених коњића за љуљање одлетео је мој јастук и сасвим је разбуцао. Није ми преостајало ништа друго него да стојим и у тишини гутам кнедле. Моја мама је била на истом спрату и радила је нешто с крпом за брисање прашине. Чула је тресак и протурила је главу кроз врата у правом тренутку, пре него што ми је гутање кнедли у тишини постало хоби.

„Зврле, шта се, забога то...?” Онда је видела. „Ох!”

Ушла је, пала на колена и гледала на своју Велику катастрофу с коњима за љуљање.

„Ох, Зврле”, рекла је, и опет, „Ох, Зврле!” – и „Ох, Зврле, Зврле, Зврле”, док се на крају нисам сетио свог имена.

„Немој мене да кривиш”, било је прво што сам рекао кад ми се накомтрешена коса спустила. „То је урадио мој јастук, као да их је некако... оборио.”

Мама ме је гледала. „Ох, схватам. Твој јастук. И, претпостављам да га ти ниси вртео по соби.”

Е, сад, то ме је повредило. Мислим, видео сам како је то њој могло да изгледа, али не волим да ме оптужују за нешто што нисам урадио.

„Ако баш мораш да знаш”, рекох, „ја сам био тамо и лупао сам Рођину главу о зид. Ако од тога зидови вибрирају, а јастуци и коњићи за љуљање лете, онда је ово једна прилично једна кућа.”

„Ох, види”, рече, очито не слушајући моје речи, „два најкрхкија су...” Узела је два стаклена близанца. Сада су били стаклене четворке. „Ови су ми били омиљени”, кукала је. „Зврле, како си могао, како *си могао*?”

Осетио сам како се увлачим у своју крагну. Шта треба да урадим да допрем до ових људи?

„Рећи ћу поново”, рекао сам. „Ја ово нисам урадио. Желиш ли титл ако тешко чујеш? Да ли треба да доведем неког да стоји са стране у соби и прича језиком знакова? Види. Читај ми са усана. Ја – нисам – крив!”

Лош потез. Стара девојка је поцрвенела. Очи су јој се исколачиле.

„Да се ниси *усудио* да тако причаш са мном, младићу!”

Али, ја сам се тада већ захуктао. Уста су ми била отворена и речи су саме излазиле.

„Мислим, да, тачно је да понекад желим да скачем по коњићима за љуљање док не престану да се љуљају. Има јутара кад ме обузме дивља жеља да их све бацим кроз прозор и све до ручка гледам како их кола газе. *Али ја нисам убица коњића за љуљање са Поточкове фарме!*”

У једном тренутку, она се потпуно преобразила. Сва се скљокала и растужила. Чело јој је постало један велики набор, а уста су јој се у угловима скроз опустила. Одједном је моја тридесетседмогодишња мајка постала стопетогодишњакиња.

„Мислила сам да ти се свиђају”, рекла је тихим, помало разочараним гласом који ти шчепа срце и уврће га као мокру чарапу. „Заиста сам мислила да ти се свиђају.”

Онда је поскочила и истрчала из собе са шакама у устима.

Осећао сам се толико лоше да сам заборавио да будем увређен што ми није поверовала. Мора да ју је заболело кад је после оволико времена чула шта у ствари осећам према коњићима за љуљање. Требало је да јој кажем пре много година. Тако би одмах све било јасно. Моје прве речи није требало да буду „ма-ма” и „та-та”. Требало је да буду: „Нећу никакве безвезне коњиће за љуљање!” Онда се ништа од овога не би догодило.

